

Standpunt Een kritische reflectie van de Europese databewaringsrichtlijn

Datum: 26 oktober 2009

De Belgische omzetting van de Europese databewaringsrichtlijn (Richtlijn 2006/24/EG) komt steeds dichterbij. De Orde van Vlaamse Balies, die meer dan 8800 Vlaamse advocaten vertegenwoordigt, is hierover ongerust.

Deze Europese richtlijn verplicht de E.U.-lidstaten om in hun nationale wetgeving te bepalen dat **telecomoperatoren** (bv. Belgacom) en **internetproviders** (bv. Telenet) gegevens die de privacy van de burgers raken, voortaan te bewaren. Het gaat om volgende gegevens:

- **Gegevens die de gebruiker kunnen identificeren:**
 - Wie heeft met wie gecommuniceerd? Het gaat om essentiële gegevens zoals persoonsgegevens en bankgegevens.
- **Gegevens inzake verkeer en locatie van de communicatie:**
 - Wanneer werd er gecommuniceerd?
 - Hoe werd er gecommuniceerd? Heeft men gebeld, geSMS't of ge-e-mailed?
 - Waar vond deze communicatie plaats?
 - Hoe lang duurde de communicatie?

De Orde van Vlaamse Balies wijst op de verregaande implicaties die deze massale opslag van gegevens met zich meebrengt.

De richtlijn pleegt een serieuze inbreuk op **het recht op privacy van de burgers**. De verplichte databewaring schendt op disproportionele wijze één van de fundamentele beginselen van een rechtsstaat.

Bovendien druist het idee dat elke burger potentieel gevaarlijk is in tegen het **vermoeden van onschuld** dat een fundamenteel recht is in ons rechtsbestel. De Orde benadrukt dat iedereen wordt geacht onschuldig te zijn, tot zijn schuld volgens de wet bewezen wordt.

Een verplichte databewaring verstoort ernstig het **beroepsgeheim van de advocaat**. Dit fundamenteel aspect van het beroep van advocaat is ter bescherming van de positie van de cliënt die als rechtszoekende een advocaat consulteert. Een schending hiervan wordt in ons rechtsbestel strafrechtelijk gesanctioneerd. Het is van essentieel en absoluut belang dat tussen advocaat en cliënt deze vertrouwensrelatie tot stand kan komen, ongeacht de wijze van communicatie tussen beiden.

Indien de Belgische overheid de Europese richtlijn omzet naar Belgisch recht, moet zij grondig bezinnen over de wijze waarop dit dient te gebeuren. Dit zou grotendeels gebeuren bij Koninklijk Besluit. De draagwijdte van de bewaringsplicht, de bescherming van de toegang tot de gegevens, alsook de controle over de geraadpleegde gegevens zijn echter aspecten die een **grondig en uitvoerig parlementair debat** vereisen. Dat deze cruciale zaken worden geregeld door een Koninklijk Besluit is onaanvaardbaar.

Het voorontwerp van wet en het ontwerp van K.B. dat momenteel voorligt ter omzetting van de richtlijn vertoont veel **mankementen en lacunes** op dit vlak. Dit zijn de voornaamste bezwaren en eisen van de Vlaamse advocatuur:

- Gelet op de inbreuken op de hierboven vermelde fundamentele rechten, is een duidelijke afbakening van het toepassingsgebied noodzakelijk. Het is essentieel om te kiezen voor een limitatieve lijst van misdrijven. Er mag niet eenvoudigweg verwezen worden naar containerbegrippen als “wanbedrijven” en “misdaden” om het toepassingsgebied te omschrijven.
- Voor raadpleging van de bovenvermelde gegevens is controle door een onafhankelijke rechter noodzakelijk om toezicht te houden op de inbreuken op de bovenvermelde fundamentele rechten van de burger. Enkel de onderzoeksrechter die als onpartijdige en onafhankelijke rechter op zoek gaat naar zowel belastend als ontlastend bewijsmateriaal, mag de toelating om de gegevens te raadplegen, geven.
- De inhoud van de communicatie kan niet worden geraadpleegd, maar de Orde van Vlaamse Balies vraagt zich af welke garanties er bestaan voor de bescherming van de inhoud van de communicatie.
- Welke maatregelen zullen er worden genomen om de toegang tot de bewaarde gegevens te beschermen?
- Er moet een onafhankelijk orgaan waken over de raadpleging en het gebruik van de gegevens.
- Bij dit laatste aansluitend argument: Elke onrechtmatige raadpleging of gebruik ervan moet worden geweerd als bewijs in een proces.

De Orde van Vlaamse Balies wil samen met andere organisaties aan de alarmbel trekken en door middel van een petitie www.bewaarjeprivacy.be/nl/petitie de burger bewust maken van de serieuze impact van de massale opslag van communicatiegegevens op het dagelijks leven en fundamentele rechten van de burger.

EINDE

Over de Orde van Vlaamse Balies

De Orde van Vlaamse Balies is het overkoepelend orgaan van alle advocaten die aan de 14 Vlaamse balies verbonden zijn. De Orde van Vlaamse Balies heeft tot doel voor een behoorlijke en efficiënte rechtsbedeling te ijveren, de praktijkuitoefening te bevorderen en overleg te plegen over alle onderwerpen die voor de advocatuur en de rechtzoekende van belang zijn. De meer dan 8000

Vlaamse advocaten kiezen hun afgevaardigden voor de algemene vergadering. De algemene vergadering vormt het parlement, stippelt de belangrijkste beleidslijnen uit en duidt de leden van de raad van bestuur aan. De Orde van Vlaamse Balies is sinds 1 mei 2002 operationeel (inwerkingtreding K.B. 17.02.2002), maar was sinds 7 februari 1998 als 'Vereniging' actief.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

Orde van Vlaamse Balies

Mr. Kathleen Vercraeye, bestuurder departement communicatie

T: + 32 476 41 80 21

Ingrid Speels

Stafmedewerker communicatie

T: +32 2 227 54 77

E: ingrid.speels@advocaat.be

